02/12/2020

Συμβολή στη συζήτηση για την Θεία Κοινωνία

/ Γνώμες

Το τελευταίο διάστημα, εν μέσω πανδημίας, ως μη ώφειλε, γίνεται πολλή συζήτηση για την Θεία Κοινωνία, για το αν μπορεί κάποιος να κολλήσει κορωνοϊό ή όχι μεταλαμβάνοντας. Το θέμα τέθηκε στο ξεκίνημα της πανδημίας από εξωεκκλησιαστικούς κύκλους. Η συζήτηση συντηρείται για μήνες με πλήθος άρθρων και δηλώσεων και από τις δύο πλευρές. Η μια πλευρά κατηγορεί την άλλη πως είναι αναρμόδια να ομιλεί για το θέμα. Η μεν για ιατρικά θέματα και η δε για θέματα πίστεως.

Σύμφωνα με την ορθόδοξη διδασκαλία και πίστη μας, **η Θεία Κοινωνία είναι η μετάληψη του Σώματος και του Αίματος του Ιησού Χριστού, του ζωντανού Θεού, δευτέρου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, που από άκρα ταπείνωση προσέλαβε την ανθρώπινη φύση, υπέφερε, σταυρώθηκε και αναστήθηκε από αγάπη για τον άνθρωπο! Η Θεία Κοινωνία είναι η «εν αγάπη» ένωση του Ανθρώπου με τον Θεό!**

Αυτά και πολύ περισσότερα για το μυστήριο της Θείας Κοινωνίας, όπως και για τα υπόλοιπα δόγματα της πίστης μας, οι χριστιανοί μαθαίνουμε από τα πρώτα μας βήματα στην Εκκλησία! Πολύ καλώς αυτές οι συζητήσεις γίνονται συνεχώς εντός της Εκκλησίας, ώστε να γνωρίζει ο πιστός λαός τα της πίστεώς του! Στην

δημόσια, όμως, σφαίρα, δηλαδή στις συζητήσεις που διεξάγονται δημοσίως με όλη την κοινωνία, τα ίδια ακριβώς ζητήματα χρήζουν εντελώς διαφορετικής αντιμετώπισης και τρόπου συζήτησης. Στην κοινωνία δεν υπάρχουν μόνο Χριστιανοί, αλλά και πιστοί σε άλλες θρησκείες, άθρησκοι, αγνωστικιστές, άθεοι κτλ.

Σε μια πανδημία η υγεία του ενός εξαρτάται άμεσα από την υγεία του άλλου. Υπό φυσιολογικές συνθήκες, όταν οι άνθρωποι μοιράζονται σκεύη, αυξάνεται κατά πολύ η πιθανότητα να μεταδοθεί κάποιος ιός. Στην περίπτωση της Θείας Κοινωνίας, όσο και να πιστεύουμε οι χριστιανοί πως συντελείται θαύμα, ο Χριστός δεν μας επιτρέπει να επιβάλλουμε τα πιστεύω μας σε άλλους «ετσιθελικά» και στανικώς.

Ο Χριστός είπε «όποιος θέλει» να Τον πιστέψει και να Τον ακολουθήσει. Συνεπώς, εμείς οι μαθητές Του δεν δικαιούμαστε να επιβληθούμε προς όλη την κοινωνία λέγοντας «θέλετε – δεν θέλετε θα πιστέψετε στην πίστη μας πως δεν μεταδίδονται ιοί με την Θεία Κοινωνία»! Αυτό θα ήταν ξένο προς το ορθόδοξο ήθος και την εντολή να αγαπάμε και να σεβόμαστε τους πάντες. Δεν είναι σε καμιά περίπτωση ομολογία πίστεως, όπως ακούγεται από διαφόρους. Κάτι τέτοιο θα ήταν ένα είδος «σταυροφορίας», με ολέθρια αποτελέσματα για την ίδια την πίστη. Ας μην ξεχνάμε πως τέτοιες καταστάσεις συνετέλεσαν στην επικράτηση της αθεΐας στα πρώην σταυροφορικά κράτη της δυτικής Ευρώπης.

Άλλωστε, αυτή η αντιπαράθεση είναι εντελώς ανούσια, καθώς δεν είναι δυνατόν να εντοπιστεί πού ακριβώς και πώς κόλλησε κάποιος τον ιό. Όσο οι χριστιανοί επιμένουν πως δεν κολλάει η Θεία Κοινωνία, τόσο η άλλη πλευρά αποδίδει όλα τα προβλήματα στην Θεία Κοινωνία, ιδίως όταν κάποιος ιερωμένος τυχόν κολλήσει κορωνοϊό. Έτσι, για την επικέντρωση όλης της συζήτησης στην Θεία Κοινωνία ευθυνόμαστε και εμείς οι χριστιανοί, που «τσιμπάμε το δόλωμα», που μας ρίχνουν και συζητάμε συνεχώς δημοσίως για αυτό το θέμα.

Ο Κύριος, όμως, μας δίδαξε να προστατεύουμε τα άγια της πίστης μας. Τα άγια δεν προσφέρονται για επίδειξη στην «δημόσια πλατεία». Τα άγια δεν προσφέρονται για αντιπαράθεση με την κοινωνία. Το να επικαλούμαστε δημοσίως την εμπειρία μας και να προσκαλούμε για επιστημονικά πειράματα με την Θεία Κοινωνία, για να αποδείξουμε τις θέσεις μας και να επικρατήσουμε, ευτελίζει το πνευματικό γεγονός και την σχέση μας με τον Θεό και καταντά ασέβεια.

Τα θαύματα γίνονται πάντα με τρόπο μυστικό και αφανή στα υλικά μάτια και όργανα μέτρησης, με τρόπο που εύκολα να μπορούν να αμφισβητηθούν! Τα θαύματα γίνονται συνήθως αντιληπτά με τα πνευματικά αισθητήρια του ανθρώπου.

Έτσι θέλει ο Κύριος, έτσι είναι το σχέδιο της Θείας Οικονομίας, ώστε οι άνθρωποι ελεύθερα να πιστεύουν, από αγάπη, και όχι από τον εξαναγκασμό υλικών αποδείξεων και από φόβο. Κατά την Σταύρωσή του ο Χριστός δεν χρησιμοποίησε το θαύμα, ενώ θα μπορούσε, για να πείσει τον άνθρωπο. Θα του στερούσε τότε το αυτεξούσιο και το δικαίωμα της επιλογής, με το οποίο τον έχει προικίσει ο Ίδιος. Αντιθέτως, χρησιμοποίησε το παράδειγμα και την θυσία Του, καλώντας «εν ελευθερία» όποιον θέλει να Τον ακολουθήσει. Ακόμη και η Ανάσταση του Κυρίου έγινε μυστικώς!

Ο Χριστός θα εμφανιστεί «μετά δόξης», με εμφανή, θαυμαστό και αδιαμφισβήτητο – σε κάθε άνθρωπο – τρόπο στην Δευτέρα Παρουσία. Οι άνθρωποι σταύρωσαν τον Κύριο ζητώντας Του «μετά δόξης» να κατέβει από το σταυρό και να αποδείξει πως είναι ο Υιός του Θεού. Η Άκρα Ταπείνωσις και η Αγάπη Του δεν απάντησαν σε αυτό το αίτημα. Στα έσχατα της ιστορίας οι άνθρωποι θα δοξάσουν τον Αντίχριστο ως Θεό, καθώς θα τους ικανοποιήσει με ψευδή «μετά δόξης» θαύματα, που θα αναζητούν. Έτσι, λοιπόν, έως την Δευτέρα Παρουσία, η Θεία Οικονομία θέλει τα θαύματα ταπεινά, πνευματικά και ορατά ανάλογα την πνευματική κατάσταση του καθενός.

Δεν είναι σωστό να χρησιμοποιούμε τα άγια της πίστεώς μας και τα θαύματα του Θεού για να επιβληθούμε στους άλλους. Ο Θεός δεν ευλογεί μια τέτοια συμπεριφορά. Πολλές φορές ξεχνάμε πως είμαστε μαθητές του Χριστού και νομίζουμε πως είμαστε αποκλειστικά υπερασπιστές ιδεών και συμβόλων της ταυτότητάς μας, απλά επειδή έτυχε να γεννηθούμε σε αυτή τη χώρα και να μας βαπτίσουν οι γονείς μας. Φοβόμαστε πως μας πολεμούν, φοβόμαστε πως θα χαθούμε ως ταυτότητα και ως παράδοση. Κοιτάμε, δηλαδή, πως θα σώσουμε τον εαυτό μας, παρά πώς θα έχουμε ζωντανή και αληθινή σχέση με τον Θεό και τον συνάνθρωπο. Χρησιμοποιούμε τα άγια της πίστεως ως σημεία αντιπαλότητας. Προσπαθούμε να επιβληθούμε προκαταβολικά, από φοβία μήπως και μας επιβληθούν άλλοι, δικαιολογούμενοι πως υπερασπιζόμαστε δήθεν την πίστη και τον Θεό!

Μη φοβάστε, αδελφοί! Ο Χριστιανισμός γεννήθηκε και μεγεθύνθηκε σε συνθήκες πραγματικών διωγμών! Όταν οι άνθρωποι είχαν ζωντανή σχέση με τον Χριστό. Σήμερα νομίζουμε πως, αν δεν γίνει το δικό μας θέλημα, μας διώκουν την πίστη! Μη φοβάστε! Αγαπήστε τον Θεό και τον συνάνθρωπο και όλα τα άλλα έρχονται

από μόνα τους! Οι χριστιανοί δεν ανήκουν σε μια κλειστή ομάδα, αλλά οφείλουν να είναι ενεργά μέλη της κοινωνίας, το «αλάτι της γης»!

Σήμερα η πίστη μας ίσως κινδυνεύει περισσότερο από κάποιους που συχνάζουν στους ναούς και προκαλούν φασαρίες, παρά από τα «ήμερα και λογικά πρόβατα», που ενώ αγαπούν τον Θεό, μπορεί να αποφεύγουν τους ναούς λόγω των πρώτων. Οι ενορίες οφείλουν να είναι κοινότητες αγάπης. Αν δεν πάψουμε οι χριστιανοί να συμπεριφερόμαστε ως οπαδοί ομάδας και αν δεν πάψουμε να ασχολούμαστε αποκλειστικά με την προστασία της ταυτότητάς μας, δηλαδή, στην ουσία, να φροντίζουμε τον εγωισμό μας, δεν πρόκειται να έρθουμε σε καταλλαγή και κοινωνία αγάπης με τους υπολοίπους συνανθρώπους μας. Ο εθνοφυλετισμός διαλύει, δεν ενώνει την Εκκλησία.

Με τέτοια στάση σκανδαλίζουμε όλους τους υπολοίπους. Όχι μόνο δεν θα προσέλθει περισσότερος κόσμος στην πίστη, αλλά κινδυνεύουμε να γίνουμε άπιστοι εμείς και τα παιδιά μας. Ο λόγος είναι ότι όταν μια μέρα ξυπνήσουμε και καταλάβουμε πως ο Θεός δεν ενεργεί κατά τις επιθυμίες μας, τότε θα κατηγορήσουμε τον Θεό και θα απιστήσουμε.

Το επιχείρημα «άσε εμένα που πιστεύω να κοινωνήσω, εσύ που δεν πιστεύεις μην κοινωνάς» δεν ισχύει σε περίπτωση μιας πανδημίας. Εμείς πιστεύουμε, και αυτό είναι σεβαστό από όλους, όμως εκβιάζουμε το σύνολο της κοινωνίας να πιστέψει πως αυτό που κάνουμε δεν θα επιδεινώσει την κατάσταση. Η πανδημία είναι σαν την πυρκαγιά, μεταδίδεται από σπίτι σε σπίτι, έχει εστίες που αναζωπυρώνονται· συνεπώς ο κάθε ένας έχει άμεσο ενδιαφέρον για κάθε πιθανή εστία φωτιάς στο διπλανό του σπίτι.

Οι αποφάσεις στην Εκκλησία πρέπει να λαμβάνονται με αγάπη και φόβο Θεού, και όχι με εκκοσμικευμένο «φόβο ανθρώπων» ή φοβίες για τις αντιδράσεις «οργισμένου πλήθους». Η αλήθεια πρέπει να ομολογείται. Η αλήθεια θα μας απελευθερώσει και ο Κύριος θα είναι μαζί μας. «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν, καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰω. η΄ 32). Δεν είναι δυνατόν τα θέματα της Εκκλησίας να επηρεάζονται από πρόσκαιρες ομάδες οργισμένων «φαρισαίων», που αυτοαποκαλούνται «πιστοί». Δεν είναι δυνατόν μια άγρια μειοψηφία να επιβάλλεται στην πλειοψηφία των χριστιανών, απλώς επειδή φωνάζει και βιαιοπραγεί.

Για αυτό, λοιπόν, ας ακολουθήσουμε με αγάπη τις εντολές του Κυρίου. Χωρίς αντιπαράθεση, αλλά με αγάπη, μπορούμε να βρούμε λύση σε όλα τα ζητήματα που προκύπτουν. Πίστη δεν είναι ό,τι λέει ο καθένας από την φαντασία του δεξιά και αριστερά, ούτε τι γίνεται τον τελευταίο αιώνα μόνο. Πίστη είναι η ζωντανή σχέση

της Εκκλησίας με τον Χριστό! Η Εκκλησία δεν είναι ένας απλός ανθρώπινος οργανισμός με εμπειρία αιώνων, αλλά ένας θεανθρώπινος οργανισμός με κεφαλή τον Χριστό, ο οποίος διά του Αγίου Πνεύματος φωτίζει τα μέλη του Σώματός της για την εύρεση λύσεων σε θέματα που προκύπτουν, όταν αυτοί συνέρχονται και τα συζητούν σε πνεύμα αγάπης.

Είναι λυπηρό να μετατρέπεται το κορυφαίο μυστήριο, η Θεία Κοινωνία, σε σημείο αντιπαράθεσης και διχασμού, αντί σε σημείο κοινωνίας και ενότητας. Αυτό που προέχει είναι η μετάληψη του Σώματος και του Αίματος του Χριστού και όχι ο τρόπος. Ας μην ξεχνάμε πως το μέγιστο θαύμα της Θείας Κοινωνίας είναι η αλλοίωση της ψυχής μας, μια συνεχής διαδικασία μετάνοιας και ένωσης με τον Κύριο! Η Εκκλησία μας υπάρχει 2.000 χρόνια και θα υπάρχει έως εσχάτων, διότι μέσα σε Αυτήν υφίσταται μια εξελισσόμενη, ζωντανή και συνεχώς ανατροφοδοτούμενη σχέση του Θεού με τον άνθρωπο!

Συμπερασματικά, το όλο ζήτημα δεν είναι θέμα δίωξης των χριστιανών ή σεβασμού των άλλων στην πίστη μας. Όπως στην Εκκλησία όλοι οι πιστοί είμαστε ένα σώμα πνευματικό, δεν πρέπει να ξεχνούμε πως – σε καιρό πανδημίας – και όλοι οι άνθρωποι της γης είμαστε «ένα σώμα» στα πλαίσια της υγείας. Αν κάποια μέλη του «σώματος» ασθενούν, κινδυνεύουν και τα υπόλοιπα. Συνεπώς, είναι εύλογες οι ανησυχίες του κοινωνικού σώματος, οφείλουμε να τις σεβαστούμε και δεν μπορούμε να επιβάλουμε τα πιστεύω μας σε όλους!

+ αρχ. Βαρθολομαίος
Καθηγούμενος Ι. Μ. του Εσφιγμένου